

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Brevis Summa errorum, convitiarum, & calumniarum, quæ in Apologia
Vincentii Baronis continentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

quod cum Soto sentiat, Professos dumtaxat veros & pios religiosos esse; cum tamen per Bullam Gregoriam illi secus sentiendum sit. Sed librum abiicio, quod illa luce dignissimum. Unum restat, quod vobis & manant prima illa sua Apologia, ab Alexandro VII. pre damnata, Vincentius Baro vobis & Societati vestrae attulit; & gratissimum mihi accidit, ut copiam illi mihi feceris; præsertim cum alia ratione, ut mihi, ita optimis quibuscumque quæ non sit quæ, ut jam supra diximus tam dira eo quod refutantur, quod exponuntur.

17. Ast tu. Cum de homine isto in hoc congressu agendum esset, rationem, cum forte ad manum eius mecum detulisti, adscriptis paginarum numeris illius primi Voluminis, quod deinde, mutata fronte, in quoque tomulos, adjunctis quibusdam his, distributum est; tu lege sis.

BREVIS SUMMA ERRORVM, CONVI-
cturam & calumniarum, quæ in Apologia
continentur.

1. Imponit Theophilo, quod in Cardinales per Dominicanos, grassetur; quasi verò pauci Dominicani resisti non possint, nisi Eminentiss. Principes cedantur.

2. Quod nec Summo Pontifici, nec Ecclesie ipsæ scriptum tamen pro Pontifice iustum volunt in scriptum Pontificalia, ex multis opusculis colligitur.

3. Quod enitatur, Dominicanam familiam perire. Hoc gratis dicitur; & totam vitam in dissensionibus transegerit, quas jurgia, scandala, infamia Ecclesie ritum & cachinnos pepererunt: infamia scandalum, activum scilicet, præbuit: Honorum auctor professus non noverat.

4. Quod nihil Sanctum, nihil sacrum, in ejus consilio ingenio fuerit, & in caput Principis arma intulerit: Hanc verò bonus senex literarum & doctus?

5. Falsar hic auctor & ridet constitutiones Societatis; dicit enim non esse jus Societati repugnare, in quo, male citat dictas constitutiones, additque, per Erasmus, scriptulum à Suare re infectum à Cardinali de Lugo facile esse fuisse.

6. Multas calumnias ab Æmulis & manifestissimis contra Societatem sparsas ex industria arguit. Verbi gratia, quod in ea Xaverii zelus pervertitur; quod Iesuitæ Missionarii lucro duntaxat vivant, & uniones potius in Indias, quam a propagatione eant, &c. Nihil ad hæc, quia falsa est, & invidiosa.

7. Imponit Theophilo, quod Dominicanos accusat ut Pontificum, Ecclesie, bonorum omnium depredatores humani Hostes; & mortis æ divini iudicii executores, Ecclesiam hæreticis tradendam præbeat: Idcirco, curia te ipsum.

8. Idem esse ait Dominicanos Theophilum, quod fuit Calvinistæ Becano. Nihil utquam

9. Multa eaque gravissima Theophilo affingit, quo jure, viderint æqui judicium.

10. Horribile, ut vocat, scandalum illi affingit, sed merum Baronis somnium fuit.

Pag. 15. Fingit 130. articulos contra Decalogum & ex variis auctoribus Societatis exceptos fuisse, asserit, mera calumnia; additque, Theophilum cum hæreticis impietate, cum sycophantis, calumniis cettare. Immeritum elogium.

Pag. 19. Dicit, doctrinam D. Thom. Theologicam scilicet, Philosophicam, moralem, &c. ab omni prorsus errore etiam materiali immunem esse: omnes igitur illius Tomi libris canonicis accersendi.

Pag. 20. Dominicanorum ordinem à Luca Wadingo & Alephonso de Castro depressum queritur; & quotquot à Thomistarum doctrina recesserunt, in errores lapsos fuisse dicit omnes igitur, præter Thomistas: v. Scoto, D. Bonaventuræ, &c.

Pag. 21. In Societatem gravissimè debachatur, & Iesuitis verba illa Augustini applicat, sunt quidam inflati utres, spiritu elationis pleni, superbia morbo tumentes, tum hæc addit, phylacteria dilatant, omnia sua laudant, nihil inter sua, non sanctum, non rectum esse, volunt, & in nullo suos deficere unquam exiis nullos errare, omnes Sanctos esse, Doctos, Martyres, Athletas, Heroas, ac demum tribuit cuilibet, ex suis, etiam gregario, quod magnam librorum vim ediderit, idque, citra vel minimum lapsum: Quis quæso hæc unquam, ubi, quando.

Pag. 22. Dicit Marc. Antonium de Dominis, cum defecit à fide, Iesuitam fuisse; quis nescit, Archiepiscopum Spalatensem tunc extitisse? nec unquam professionem emisisse in Societate.

Pag. 23. Societati aliquot dimissos, vel ejectos exprobrat, latius est, malos & ineptos elici, quam retineri.

Pag. 24. Ludit Pium virum Alfonso Rodríguez, risum, inquit, teneatis amici; vix Erasmus, aut Buchananus tam impiè Theophilum reprobum vocat; iudicia sua, Baronis voto Deus non metitur; addit, D. Thomam esse regulam fidei: sed aliam non agnoscimus, quam verbum Dei seu scriptum seu traditum, & Ecclesiam.

Pag. 28. Egredium Romanum, auctorem celeberrimum D. Thomæ corruptorem, non defensorem vocat, Nulli certè plus debet D. Thomæ doctrina,

Pag. 29. Dicit Theophilum posuisse in celum os suum. Quia Canum, Bannem, Soto, & paucos alios Thomistas perstrinxit; Thomistæ igitur sunt celum Ecclesie.

Pag. 35. Magistri S. Palatii munus Iesuitis exosum esse dicit: immo gratissimum, modo bene, ut sit, administratur.

Pag. 36. Excusat Combefisum, quod in quaestione de duplici capite Ecclesie, Arnaldo adhæserit; addit, quaestione esse difficile, & utrumque de illa bono animo scripsisse: bonum animum errantis ab Ecclesia damnati nemo prudenter laudavit.

Pag. 37. De quaestione Conceptionis Deiparæ ita loquitur, ut suam opinionem, quæ maculatam adstruit, potius esse satis clarescentem; addit Theophilum suæ causæ dissimulatum, quæ nimirum Conceptionem Immaculatam sustinet. Vocat nomen & fidem loquendi ex cathedra & definiendi credenda iudicium: uno verbo plus dicit, quam si nudè & diserte suam opinionem exponeret, & solitis argumentis firmaret censuras per constitutiones Apostolicas latas non veretur.

Pag. 38. 39. 40. Idem argumentum prosequitur; negat definitum, piam illam sententiam esse, quæ immaculatam conceptionem tenet; vult æque definitum, suam esse probabilem; & per decreta Pontificia

rificia utriusque partis probabilitatem iisdem verbis æquè constitui, exultat etiam Combefium in iis, quæ scripsit contra festum conceptionis; an fortè liberius poterat, si nullæ Bullæ extarent?

Pag. 44. Dicit omnes Theologos, præter Thomistas, non sequi verbum Dei, nec SS. Patrum vestigia, sed una dumtaxat niti ratione naturali. Non sunt igitur Theologi; quia ex locis Theologicis non ratiocinantur.

Pag. 46. Et dicit, Theophilum jus vitæ ac necis in Dominicanos omnes sibi arrogare, ille igitur se Deum facit. Item vocat illum irreverentissimum, impissimum, impudentissimum, lividum, temerarium. Egregia certè laudum Epitheta.

Pag. 48. & 49. Officia Magistri S. Palatii, S. Inquisitionis, Librorum censura aliæque hujusmodi vult auctor, haberi & possideri à Dominicanis, hæreditario jure, & esse ordinis Patrimonium. Viderit Rom. Pontif. cujus est ad nutum de illis disponere: hoc item jus ait, antiquissimum esse; quod sine destructione totius Ordinis violari non possit. Erit profectò, qui valde dubitet.

Pag. 50. Imponit Theophilo, quod universum Prædicatorum ordinem delere meditetur.

Pag. 51. ad 55. Laudes in suos accumulatur, easque selectissimas. Plurimum gratulor.

Pag. 52. Dicit, fidem & auctoritatem Rom. Pontificis à Theophilo everti; nemo tamen forte ad illam adstruendam, melius & liberius, quam ille, scripsit.

Pag. 54. & 55. Defendit Canum & Sorum, in eo, quod post Bullam Leonis X. & Concil. Lateran. Montes Pietatis damnarunt Caietanum item in eo, quod dicit, aliquot Pontificum Bullas, malè & sine clausulis, quæ prius inerant impressas fuisse. Heu! si quidpiam tale Jesuitæ scripsissent.

Pag. 58. Dicitur privatum & incertum Pii V. constitutionibus aliorum Pontificum editis & publicatis æquiparatur. Quod certè nullus Catholicus admittat.

Pag. 56. & 57. Dicit, non posse definiri ab Ecclesia, absolutionem moribundi, prout in Rituali Romano præscribitur, esse probabiliter validam; sic enim intelligitur; nec à Leone X. definiri potuisse, Montes Pietatis non esse usurarios: quasi verò Definitio Ecclesiæ ad mores etiam non extendatur.

Pag. 59. Idem prosequitur, & asserit, certitudinem fidei esse non posse in iis, quæ ad usum & mores pertinent; ac proinde, inquit, in iis, non obstantibus declarationibus Apostolicis, cuique suum super hoc arbitrium relinquitur, nisi Ecclesia declarare possit materiam & formam Sacramentorum, quid quæso illi relinquitur?

Pag. 60. & 61. Ludit Ritale Romanum à Paulo V. approbatum, & toti Ecclesiæ propositum; vult autem, per illud, nullam obligationem imponi administrandi Sacramenta sub tali materia & forma; nec absolvendi moribundum, ut in Rituali præscribitur; sed esse meram hortationem. Cuncta hæc sensum Catholicum parum olent.

Pag. 62. Dicit, sententias disputabiles ab Ecclesia definiri non posse; quò spectet, manifestum est; inde quippe utrique sententiæ suæ indemnitati consultum esse vult; nimirum de Conceptione, & de auxiliis.

Pag. 67. Ecclesiam contra ullum S. Thomæ dictum definire nihil posse, asserit. Est igitur Canonicus scriptor.

Pag. 72. Vult, impositionem manuum per Apo-

stolos professionem religiosam esse; temerè profectò dictum, si quod aliud addit ibidem, Jesuitas, illos enim satis indicat, ex puro livore, insidiari doctrinæ S. Thomæ, quam tamen docent, defendunt, & doctissimis illustant commentariis.

Pag. 73. ad 80. Nimius est in deprimenda, & extenuanda auctoritate Ecclesiæ, dispensandi super votis & professione, quia scilicet in hoc puncto, ipse cum suis adversatur, cæteris omnibus reclamantibus.

Pag. 83. Vult, Religiosos Societatis, ante professionem solemnem, non esse perfectè Religiosos Gregorius tamen XIII. singulari Bulla oppositum declaravit.

Pag. 85. & 87. Canum plus æquo extollit, eumque defendit, in eo, quod scripsit Ecclesiam errare posse in approbatione, & confirmatione infiniti religionis. Parum æquus in Societatem animus illum eo adduxit.

Pag. 88. & 89. Societatem fugillat, adductis iis locis, quæ jam olim politici & Hæretici contra illam sparserunt, & spargunt etiamnum; verbi gratia, quod superbum nomen assumpserit, quod excitaret disputationem de auxiliis, ut sanctæ Inquisitionis Officium Dominicanis eriperet, quod personas quantumlibet facinorosas & infames admittat, quod lites, dissidia & schismata inducat; hæc ipse libens recitat & recantat: sed cuncta hæc ridicula, falsa, & merè calumnie.

Pag. 90. ad 99. Lites illas denuo suscitatur, quæ Dominicanos & Franciscanos olim ferebant; fugillatque varios ordinis Seraphici Historicos. Brevius non ita pridem præluserat.

Pag. 105. Legendas, ut vocant, omnino fabulosas Claudii à Rota, & Jacobi de Voragine Analibus Baronii æquiparat; addit, Casum noluisse emaculare Baronii Annales: Canus tamen obierat, antequam ii prodissent; subnectit, doctissimum quemque Jesuitarum à Combefio eloquentia & eruditione infinitis partibus superari; doctissimum, inquit, sive hujus, sive Superioris sæculi; & tot esse dotes Combefii, ut si quis putet Jesuitam quempiam eas assequutum, cæcus & stultus censendus sit: æquiparat demum Batonium, in lapsu, cum Surio. Tritum illud, omnis comparatio odiosè maxime locum habet: ut ut sit, constat, Baronem, & Combefium in hoc potissimum convenire, quod uterque de Magni Baronio parum honorifice scripserit. Constat etiam, Combefii librum jure ac merito confixum fuisse.

Pag. 107. 108. 109. Dicit, Theophilum execratum esse rabie & execrabilem, ad summum temeritatis & impudentiæ venisse, pudorem ejurasse & conscientiam; in selectos Baronis eloquentia flores. Sed mirum est, quod addit facilem eventum causæ Janfenianæ Thomistis unicè deberi. Credite posteri.

Pag. 110. Hinc liberat Nolanum, Reginaldum, & de Furno, ab inulta iis nota.

Pag. 114. Affingit Theophiloliteras, quas ille nunquam scripsit, nimirum sine die, consule, titulo.

Pag. 114. Asserit, Rosarium esse manuale Evangelicum & Evangelii complementum, quo Ecclesiam erroribus Dominicanus Ordo purgavit. Pertinet igitur ad fidem, si est complementum Evangelii; deinde an fortè nunquam Ecclesia erroribus purgata est, antequam piissimus ille S. Rosarii usus institueretur.

Pag. 117.

3. 147. Invenitur in Jesuitas, quorum Phila

religionis nomen non mereatur, qui Chorum non
habet. Sed ad Bullam Gregorianam provoco.

hoc

hoc dixit Vasquez. Item Patri Salmeron, quasi scripserit, præceptum de correctione fraterna perniciosum esse, depravat illius propositionem, mutat hypotheticam in absolutam; mera igitur calumnia est; nullibi fere Salmeron solidius, imponit etiam Sirmondo; & citat in hanc rem prima Novatorum capita: Hinc sanè non mirum, si Novatoribus in omnibus favet.

Pag. 207. 211. Dicit, Amicum malè sustinere personam Catholici, eique affingit quandam opinionem singularem; cum tamen ille communi se adherere diserte fateatur. Amicus certè Catholicus & doctus scriptor est.

Pag. 214. Dicit, à Ripalda duobus Tomis de ente supernaturali, ens supernaturale funditus destrui; novum igitur ens supernaturale Baro sibi fingit.

Pag. 215. Dicit, Gravinam contra Bellarminum antiquarum Religionum honorem defendisse, eisdemque Bellarmino exprobrat, ampullosam, ut ipse appellat, Societatis laudationem, cum aliorum ordinum depressione conjunctam. Utinam deceptus fuisset Bellarminus, cum scripsit antiquos ordines à primo fervore ac spiritu defecisse.

Pag. 216. Summopere laudat Gravinam hujus facti; cum tamen ferre non possit modestas laudes à Rectore Conimbricensi Suari asperfas, & ampullosam laudationem iterum vocet; proh quam jactabundi, inquit, quam ampullosi sunt isti Homines, quos etiam audacia insinuat: Quid rei sit, satis video; prima illa capita Societatis nostræ ferre non potest: ubi doleat, omnes fat vident.

Pag. 218. Pauca Baëzæ dicta absurdissima & falsissima esse, dicit, & multa eidem imponit: Isti homines, inquit Baro de nostris, nunquam volunt videri errasse, & hoc illorum cordibus insidet, sua scripta à Spiritu Sancto dictata fuisse: nunquam reverà diximus, penes nos esse regulam fidei, ut quidam alii, quos Baro novit, & scimus, nos esse homines errori obnoxios.

Pag. 219. Approbat Gravinæ dictum, ut Catholicum, quod scilicet omnes Congregationes ab omni errore immunes sint: temerarium sanè dictum, ne quid acerbius dicam.

Pag. 230. Lovaniensem Academiam plus æquo extollit, quasi verò in ea non fuerint Bajus, Janfenius, Janfenius, Calenus, Fromondus, Sinnichius, Pontanus, &c.

Pag. 235. Sugillat Jesuitas, atque illorum Ecclesias veras esse in solitudine, ac proinde, præ invidia, Theophilum scripsisse opusculum de Communionepro mortuis: primum illud falsum est ubique, ut plurimum hoc fortè in votis Baroni esset; alterum verò temerè pronuntiatum & judicatum. Unus Deus cor hominis scrutatur.

Pag. 236. Docet, unum pro alio vivente lucrari posse indulgentiam: nihil certè magis contra usum Ecclesiæ; addit, omnia Sacramenta delere aliquid pœnæ temporalis, ex opere scilicet operato; hoc etiam valdè novum est: nempe hoc loco agitur de satisfactione alteri applicanda.

Pag. 238. Ex eo, quod Eucharistia cibus sit sumenti, vult prodesse alteri ex opere operato. Singulare profectò dictum.

Pag. 293. Dicit, Theophilum æternam damnationem vitare non posse, saltem si Evangelio fides habenda sit: igitur de fide est, nimirum ex Evangelio, Theophilum damnatum esse; quia jam obiit; Quis novus Radamantus animos detrudat in orcum?

Pag. 245. Si S. Congregatio, inquit, Opusculum Theophili de Communionepro mortuis non prohibuisset; Theophilus brevi cultum imaginum & suffragia pro mortuis tanquam errores populares traxisset. Temerè judicatum, & dictum malignè.

Pag. 249. & 250. Libertatem explicat modo plusquam Platonico; vultque, illius fundamentum esse unionem cum summo bono, & naturam creatam omnium perfectionum esse capacem: amorigitur beatificus liber est, quia dictæ unioni conjunctus est. Igitur homo omnipotentia, & infinita sapientia patiens est, &c. quæ sunt erronea.

Pag. 255. Reipia libertatem describit, ut Hæretici, & verbis tantum nihil significantibus ab iis differt.

Pag. 258. Excepto Deo, inquit, revelata facie viso, humana voluntas omnis necessitatis est experta, & posita judicii indifferentia, si voluntas agat, fieri non potest, etiam per absolutam Dei potentiam, quin liberè agat. Calvinus & Novatores re ipsa nihil aliud volunt, aut dicunt.

Pag. 259. Salva, inquit, judicii indifferentia, adionis dominium nunquam perit. Eodem recidit.

Pag. 262. Imponit Molinæ, quòd gratiam tantum sufficientem admittat. Impostura notoria est.

Pag. 70. & 71. Recentiores Theologos carpit, quod scilicet nihil solidi habeant, & nihil boni ab iis speretur: utique admitti posset de ipsomet, qui recentior est.

Pag. 273. Dicit, doctrinam Vasquæ rebus fidei dispendium attulisse, & scientiam mediam à Vasquio explicatam omnino chimericam esse: nulla in scientia media sunt chimæ, nisi quas ipse affingit, & ut doctrina Vasquæ sana est, ita & sincera fides.

Pag. 274. Doctrina Thomistica, inquit, impugnari non potest, nisi principia fidei incerta reddantur. Væ Scotistis & omnibus, qui piam sententiam de Conceptione profitentur; væ Molinistis, qui prædeterminationem Banneianam hucusque impugnaverunt. Nullus, inquit, præter D. Thomam probavit immortalitatem animæ, & reliqua omnia, quibus tota Religio vis consistat; alii quippe nulla habent principia à priori, & cuncta jejune ac debilibus tractant argumentis. Modestam sanè & temperatam orationem; & hic Jesuitis ampullosam jactantiam opponit.

Pag. 275. Germanos Theologiæ alumnos solos Thomistas esse, asserit; ut his fides habeatur, conducat Baro, qui credant.

Pag. 290. Ex Jesuitis unum dumtaxat Oforium Sacramentum Concionum scriptorem laudandum pronuntiat. Nemo sanè doctus huic Baronis judicio steterit.

Pag. 294. Panegyricum in Collegio Germanico recitatum, etiamnum obtrudit, & negat à P. Candido recognitum fuisse. Aberrat à vero, ad fidem publicam provoco; extat enim licentia ab eo subscripta.

Pag. 296. Multa in eo exaggerat, quæ optimum habent sensum; illius auctorem insulsum Rhetorem vocat; gustum Baro depravatum habet; & nullum illi sal nisi infatuatum sapit: addit P. Alcazarem ea scripsisse, quorum Jesuitas pudet; non pudet, ita me Deus amet; punderet tamen, si Baronis more scripsisset.

Pag. 297. Fatetur, ut unum ex suis defendat, Deiparam Virginem meritò recitare potuisse Salutationem Angelicam atque Rosarium, atque adeò scriptam colere. Hæc sanè ridicula.

Pag. 300. Dicit, historiam Concilii Tridentini per suavis a Marco-Antonio de Dominis composuisse, sed mendacium notorium est: composuisse enim F. Paulus Servita, & Marcus-Antonius edicunt: quid faciet Baro in obscuris, qui adeo libere mentitur in notoriis?

Pag. 302. Describit corpus Theophili, quasi monstrum esset. Fallitur, nihil monstruosum habere, nisi dicamus, prodigiosa virum eruditionis extitisse.

Pag. 303. Refert, quendam Jesuitam in Hispaniam motum esse sine cruce, sine luce, sine Credo in Deum: repentina morte potuit extingui; quid tum? an quid multi viri sancti, eandem sortem nacti sunt? aliter Jesuita Madriti exequias per solutas eligens, tamen alibi, jurata fide viveret; maligna calumnia est, quae poena digna, aequi iudices videant: appeller hominem, & publicis tabulis falsitatem condecens.

Pag. 309. Opiniones Thomisticae, Ecclesiae traditiones appellat: hic etiam carpit Suarem ut inveteratum; igitur opinio de conceptu maculato Deiparae: item alia de praedeterminatione Physica, aliaque huiusmodi Ecclesiae traditiones erunt. Quando potius Suarem Baro appellat, haec verba jure usurpare possit, non sum dignus, ut solvam ejus corrigiam calcanti.

Pag. 310. & 311. Fingit, opus Molinae primae editionis inopellum a Jesuitis fuisse, & aliud emendatum habiturum. In hoc etiam mentiri voluit, libellum publicis convinci facile possit. Ibidem Comae ut suspensissimum traducit; quia, inquit, huiusmodi erroris campum aperit. Imprudens quae Ecclesia, imprudens S. Congregatio, quae operibus Auctoris suspensissimi prolatre liberè finit. Lude de quoque acta Pennae, nulla scilicet decretum Pontificiorum quibus id vetatur, habita ratione.

Pag. 313. Dicit, nihil scribi a Jesuitis in quaestione de auxiliis, nisi Semipelagianorum objectionum hoc etiam dici per Pontificia decreta, veritum est: alioquin Calvinistas & Novatores Semipelagianos quipiam opponeret.

Pag. 314. Fide publica rerum gestarum, spectantur Europa, Historiam Pennae dicit, abunde connotari: oppositum certe fide publica constat. Motus iterabique inulta nota legitur, ab solutus igitur.

Pag. 316. Imponit Theophilo, quod Sotum veterem appeller. Falsum est, citari locum non potest: nec recte, Toletum commentaria in Aristotelem etiam Soti manus scripto furatum fuisse. Toletum etiam furum calumniarum participem Baro esse voluit. Sed haec sibilis explodenda.

Pag. 317. Imponit P. N. Generali, cujus scilicet Theophilus in carcerem conjectus est. Nota refert & somnia; quis unquam hoc dixit, mendaci?

Pag. 318. Religio Dominicana, inquit, est Ordo novissimus: ita est, summo opere gratulor, nulla tamen generalis regula abique aliqua exceptione; Vincenzum Baro huius quidem Ordinis, non tamen huius claustrum.

Pag. 319. 320. Jesuitas falsiloquos vocat: nobis sum nomen imponere vellet, retineat sibi; nullus enim suspitum magis falsidicus, aut falsiloquus, imò falsidicus. Alios etiam Ordines deprimit, ut quum magis extollat.

Pag. 323. Fingit nescio quem Jesuitam, in Indias

ante missum, reducem, in templum visum ingredi, eo prorsus tempore, quo ejus martyrium concionator summis laudibus prosequeretur: sed plusquam anilis fabula, Theophilum perperam Baro paulo ante, pag. scilicet 317. unam dumtaxat maledicendi artem callere dicebat; sed Baro praeter hanc, fingendi artem optimè caller.

Pag. 325. Ripaldam carpit, in gratiam illorum, contra quos ille optimè scripsit; non verò, ut ait, contra Academiam Lovanientem.

Pag. 328. Jesuitae solent, inquit, suos quamvis inferioris conditionis, tollere in astra; submissè, ut plurimum, de suis Jesuitae loquuntur, sed Baro illos suis convitiis longè altius evehit.

Pag. 329. 330. Savonarola ex professio defendit, habetque pro sancto, certo & indubitato; Delirium verò & Petavium, imò & Jesuitas hoc loco perstringit, in gratiam sui Savonarolae, quem a Jesuitis hostili animo impetum fuisse dicit: Romani Pontifices non verò Jesuitae hominem illum damnarunt, & devoverunt flammis, antequam Societas nasceretur.

Pag. 335. P. Eusebium Nieremberg, aliosque Jesuitas, falsorum miraculorum fictores esse dicit: eodem jure, nempe gratis, citra omnem probationem dicere posset, Jesuitas esse reos laesae majestatis, aliorumque atrocissimorum flagitiorum.

Pag. 346. Citat acta Congregationum de auxiliis, & vult, per decreta Apostolica, illud unum cautum esse, ne quis asseveranter affirmer, quaestionem illam fuisse formiter definitam. Nihil certè a commemoratis decretis magis alienum; nec est, quod ibidem Ripaldam & Hennao violatè legis intumulet, nempe hi scripserant antequam decreta illa ederentur. Carpit etiam Jesuitas, quod D. Pennam tanquam hostem traduxerint, postquam acta illa, seu Chronologiam, ut vocat, publicasset, cum tamen antea pro hoste illum minimè haberent. Huic auctori solemne est, in notoriis mentiri & calumniari ad majorem calumniae pompam.

Pag. 349. Imponit Theophilo, quod librum illum de immunitate Cyriacorum à Batavis recudi procurarit; cum tamen oppositum notorium sit, librum enim nunquam recusus est.

Pag. 357. Asserit, personam Pennae damnatam fuisse; & imponit Jesuitis, quod dicant, ejusdem auctoris opera injustè fuisse damnata. Nunquam audivimus personam damnatam esse; opera quidem pro damnatis habemus, quod vero injustè damnata fuerint, nemo unquam dixit, appellare quempiam debuerat; sed, more suo, de veritate parum sollicitus, cuncta impune in chartam projicit.

Pag. 354. Jesuitis acerbè insultat, omnem fidem iis abrogat, etiam dum scribunt de rebus spiritualibus, & in iis desiderat prudentiam; atque, ab iis negari res evidentissimas Sole clariotes, laborare illos studio partium, & summam injuriam Cardinalibus irrogare: vos, inquit, Jesuitas alloquens, nullum ex vestris errasse constanter asseritis. Rein sanè lepidam, credit Baro calumnias, quas ipse Jesuitis affinxit, sine summa Cardinalium injuria, refelli non posse, nec expostulari de iis, quae interdum à nonnullis, qui eodem quo Baro spiritu ducuntur, per manifestam injustitiam, Jesuitae patiuntur.

Pag. 355. 358. Imponit Jesuitis, quasi dicant, nullum ex antiquis sensisse pro Conceptione immaculata; imò contrarium semper dixerunt, scripserunt, publicarunt, & tandem Alexander singulari constitutione, hunc esse veterem Ecclesiae sensum diserte

disertè confirmavit. Ibidem Labatam perstringit, ac Jesuitis audaciam exprobat & mendacia, vellet sui similes Jesuitas esse; nullum enim auctorem invenies, qui majorem audaciam præ se ferat, & tantam mendaciorum vim profundat.

Pag. 375. Invidia & livor, inquit, altas radices egerunt in cordibus Jesuitarum. Credat mihi, invidia passiva potius quam activa Jesuita laborant: atque hæc deinde subnectit, in Paulum & Augustinum truculentas linguas injecerunt, & Thomæ non percerunt. Quorsum hæc? quia his erroribus subscibere noluerunt, quos Augustino, & Paulo temere aliqui asserunt, nec prædeterminationem Phisicam admittere, quam Baro & recentiores aliqui Doctores Angelico attribuunt, hæc sunt Jesuitarum delicta.

Pag. 382. Dicit, ea, quæ in Breviarii lectionibus continentur, certa esse & indubitata: nonnulla tamen identidem expungi jubentur, ut commentum illud de S. Catharina Senensi, quam aliquis, per asserationem, in Burghesianam familiam attulerat, aliaque hujusmodi.

Pag. 383. Multi, inquit, aliqui, eaque non contemnenda argumenta proferunt, quibus ostendunt, S. Franc. Xavierium ex Societate JESU non fuisse: sed hic homo ad P. Bartolum remittendus, ut pro meritis, cum hujusmodi impostoribus excipiat: parum abest, quin dicat, S. Ignatium ex Societate non fuisse: & vero, satis insinuat, pag. 387. ubi dicit, Constantinum Cajetanum, qui S. Ignatium conversum Benedictinum exiisse somniaverat, non aliter, quam injuriis & contumeliis à P. Joanne Rho refutatum fuisse; hic etiam, ut P. Rho incredibiliter deprimit, ita Constantinum summis laudibus exollit; & hæc Baro studio veritatis, Moralis Theologiæ restitutor.

Pag. 392. Omnes Societatis Scriptores, inquit, in Bzovium hostili animo feruntur, ob prophetam Sanctæ Hildegardis, ab eo, in annalibus, Jesuitis applicatam: hostilis abest animus, sed manifesta mendacia, quis ferat in publico historico? quis autem illum constituit Prophetarum, & Prophetiarum Judicem? Canus in eodem argumento præluserat; Bzovius exscribere voluit, ne fideles deessent Cano successores.

Pag. 393. & 396. Combefissum defendit, & impetè laudat illius librum, de historia Monothelitarum: sed hic liber notatus, confixus & damnatus fuit: hoc quidem Baro fatetur, non tamen, inquit, propter aliquem errorem; quamobrem verò, libenter ex Barone intelligerem. Addit autem, in exponendis Patribus Græcis, omnium aliorum fidem suspectam esse; at in uno Combefisso nihil prorsus deliderari, nec diligentiam, nec eruditionem, nec fidem; hæc maxime delideratur, præter Christianam modestiam, & alia multa.

Pag. 397. Mentionem facit Theatri Jesuitici, & eorum, quæ in eo continentur, seu vera sint, inquit, seu falsa: librum appellat incredibili calumniarum, fabularum, & fallitarum colluvie scatentem.

Pag. 398. Jesuitas vocat delatores & testes falsi criminis, adversus Dominicanos: exposcunt dumtaxat Jesuita decalumnias sibi affictis à paucis Dominicanis. Quod autem addit, pag. 406. Jesuitas bellum ubique in Thomistas movisse, & librum de immunitate Cyriacorum maxima illorum omnium alacritate sparsum fuisse; est potius, quod de paucis Thomistis queramus; quis enim nescit, bel-

lum ab iis motum; vix pauca reponere nobis licet: librum de immunitate nunquam pro suo Societate agnovit; non nego, paulò acerbior em esse, & aliqua omitti debuisse; hoc tamen non probat, omnia & singula in eo contenta esse vitiosa; nec candor lili obtinuit unquam, inultis scilicet notis obductus, vel aspersus, ut notæ illæ expunctæ manerent.

Pag. 407. Nihil à Jesuitis omisum est, inquit, ut in D. Thomam aliquid ex cathedra statueretur. Nihil unquam tale à Jesuitis admissum, Doctorem Angelicum non venerantur modo, verum etiam doctissimis commentariis illustrant: horrent quidem Novatorum hæresim, Desipiam absque macula conceptam prædicant, & nullo modo probant, sed omnino rejiciunt prædeterminationem Phisicam. Ibidem etiam librum Episcopi Placentini pro defenibilitate immaculatæ Conceptionis scriptum, perperam notat.

Pag. 408. Dicit, nullum esse Jesuitam, qui servet præceptum Apostolicum, quo cavetur, ne quis scribat in materia de auxiliis; quam appositè titulum huc quadrat, *Clodius accusat Machos, &c.* ab eo tempore scripserunt multa volumina pro sua sententia Adversarii, ea profectò libertate, qua major excogitari non potest; non fere nihil de hoc argumento; unum, vel alterum. Svaris & lumen manuscriptum, Bibliopola Lugdunensis, nostris minime confisus, in Hispania, numerata pecunia, emptum ab hæredibus Balthæ, Lugdunum edidit: imò sepius nostris negotiorum aliqui facessere visi sunt, decreto illo extenso ad scientiam mediam; & non defuit anno præterito Mediolani, qui mera verba Tridentini in Theibus, typis mandari vetuerit; vera tætero, in me Deus amet.

Pag. 409. Thomistæ habent, inquit, insuperabilia argumenta contra scientiam mediam, nullum hætenus nisi satis debile sensimus; sepe amantes sibi somnia fingunt; rursus certè continere non possum, cum in mentem venit rancidum quoddam argumentum, à nonneminem pro insolubili habuit, cui tamen vix in topicis locum darem.

Pag. 410. Argumentum illud, inquit, redigat ad angustias & agoniam Cardinalem Delugo, cuius subtilitas desinit in aristas quæ & furilis & absurda est, & specie impietatis non caret: itenè Vincetius eminentissimus & doctissimus scriptorem quem fucilem, absurdum, & impium vocat: credit mihi Baro, argumenta illa contra scientiam mediam ad commiserationem potius vel risum, quam ad agoniam vel stomachum movent.

Pag. 411. Bellarminus, inquit, præmorationem Thomistarum in prima suorum librorum editione defendit, sed deinde illam, Superiorum jussu, in posterioribus rejecit. Oppositum moriens denunciavit, ut testatur, qui præfens aderat, Pater Eudæmon Joannes: & verò notorium est, Bellarminum prædeterminationi Phisicæ contrarium semper extitisse & dicta illa, quæ circumferuntur ad Clementem, notoria.

Pag. 412. Dicit, Pelagium agnovisse gratiam intrinsecam supernaturalem; sine teste, nihil volo tale sed condonandum homini, qui Pelagianos à Semipelagianis distinguere nescivit.

Pag. 413. Dicit, Calvinistas, & alios non falli, cum Jesuitas Pelagianos appellant: facile esset, reponere, sed abstinco; ergo illos Sedes Apostolica, post ætuturnam multorum annorum disquisitionem, ab errore immunes pronuntiavit, hæc Pelagianis essent? addit ibidem 5. Propositiones in sententia Catholicis

tionem oppoſuiſſe, cujus rei teſtes appellat Perro-
nium, Bentivoglium, Chiamerium, (hic erat celeberrimus
Minifter

Minister Calvinistarum) sic lunam canes allatrant, & Baro splendidum Ecclesiarum, sed quid tandem his convitiis & calumniis Baro? nihil certe, nisi quod Bellarmino nihil prorsus gloriæ detrahit, dum ipse mortalium maledicentissimus censetur.

Pag. 467. Probabile est, inquit, Delirii librum malum docere, non arcere; an quaso probabilius? auctorem istum Baro & pauci ex focis nunquam ferre potuerunt, causa in promptu est: sed omitto, illud unum dico, Delirium doctissimum esse scriptorem, qui malum non docet, sed arceat: oculi livore perfusi nihil sincerum aspiciunt.

Pag. 468. 471. 472. Sugillat & carpit Suarem, quem ob censuram sui libri precipitem actum esse in sepulchrum asserit; quot verba, tot mendacia: Suaris liber confixus non fuit, vocatus auctor, Pontifici fecit satis; nullus tandem duas sectiones grandis voluminis, ne quis inde imprudens errandi occasionem caperet, suppressit ex parte: decreta porro illa, quibus confixus Suaris liber dicitur, edita fuere anno 1605. & ipse Romam ante vocatus anno 1602, obiit autem anno 1617. longo igitur 15. annorum morbo, si superis placet, ex memoratis decretis contracto diu vexatus, tandem obiit, quod certe à veritate alienum esse notorium est; cum reverà ad annum usque 1617. prospera satis valetudine fuerit, & indefessus grandia illa, quæ restabant, volumina perfecit, quo tandem, cum satis superque pro vindicando Ecclesiarum jure, quâ virtute, quâ ingenio laborasset, in maxima illa & turbulenta controversia, inter legatum Pontificium & Regios Senatores Olyssipone orta, hisce novis laboribus fractus, mortalem hanc vitam cum æterna commutavit; prout in ejus vita, & alibi.

Pag. 473. Culum moribundi absolvendi, uti præscribitur in Rituali Romano, perperam suo modo explicat; defendit ibidem Mariales, eo quod acta Congregationum citant, quod tamen per decreta Pontificia verum est; & ut Marialem superet, addit, acta illa publica traditione contineri: viderit S. Congregatio, quæ curia ea vetuit, licet publica traditione contineantur, saltem si huic Baroni credamus.

Pag. 474. Recantat cum suo Mariales plusquam anilem illam fabulam de Valentia, ad Clementis pedes corruente; ac paulo post ex merore moriente; quæ tamen toties falsitatis convicta est; sed nihil refert, fabulam repetere juvat: addit ibidem, duos Pontifices à sententia Molina alienos fuisse; corrigitur illam minime notarunt? denique ferre non potest modicas laudes ab Auctoribus Patri Vasquez asperfas, & illas per sarcasum ampullosas vocat.

Pag. 475. Patrem Vasquez diversimodè ludit, & valde deprimat, ac dicit, debilem esse, in suis opinionibus confirmandis, & ab eo gravissimas Theologiæ quæstiones ad entia rationis reduci; jurarem doctissimum & acutissimum istum auctorem à Barone nunquam lectum fuisse, aut certe non intellectum; quid porro Pygmaeus ad Herculem? Ibidem Suarem aliosque Societatis Scriptores fugillat, prædicatque, nullum unquam fore in ejus verba quapiam Universalitas juret: absit, ut juremus unquam in verba cujuspiam hominis errori obnoxii.

Pag. 477. Petavius, inquit, permissus non fuit de gratia scribere, ne doctrinam Societatis à doctrina Augustini diversam esse profiteretur. Hæc Baro scribit, perinde atque si hujus consilii auctor, vel particeps extitisset; non scripsit de gratia Petavius, ut decreta Apostolicis obsequeretur, quæ tamen Ba-

ro impune violat.

Pag. 479. Valerianum magnum summopere laudat, eumque cum omnibus viris doctis & sanctis, multa injusta & gravissima à Jesuitis passum esse, dicit; nihil sanè illè à Jesuitis, sed multa Jesuitæ ab illo, ut videre est in adjuncto opusculo. Quinam porro sint viri illi docti & sancti, Baro nobis indicare debuerat; ii fortè sunt, Janfenius, Baius, Aurelius, Synnichus, Scioppius, aut certe Canus, Bannez, Peredus, aliqui jurati & aperti Societatis hostes. Quod verò addit, Ruinum, Incofer, & Azor malè habitos esse à Societate, eo quod doctrinæ Thomisticæ addicti essent, vanum commentum est: Ruin. & Azor nihil unquam à Societate passi fuerunt, ut videre est in Bibliotheca scriptorum nostrorum apud Alegamben; Incofer non nihil sub finem, sed alia longe de de causa, ut notorium est.

Pag. 480. P. Balchazarum Alvarez, hominem sanctum, Martyrem domesticum vocat; & hæc homo religiosus scribere non dubitat de pissimo viro, quem Societas universa benignè semper complectitur, imò & venerata est. Addit ibidem, Jesuitas alienas domos, redditus, Abbatis, ea, quæ pollent, apud Reges auctoritate, sibi arrogasse, & hæc ex Valeriano palmaris autem calumnia est & crassissimum mendacium, Jesuitas involasse unquam in alienas domos, quomodo rapere aliena, qui vix sua servare didicerunt, quod certe nobis Alexander VII. vitio rettere solebat.

Pag. 481. Flebiliter expostulat, viros doctos & pios, nimirum Janfenistas, inauditos, indefensos in varias regiones relegari, hoc solum nomine, quod Jesuitis non placeant; & ex partium studio, ac livore fieri, asserit, ut contra omnem juris rationem & usum, inauditi, qui legibus publicis parent, amoneantur: loquitur de quibudam, Regio jussa relegatis; unde patet quantum iis faveat auctor; quali verò constitutiones Ecclesiæ in materia prædicta fidei leges publicæ non sint; iis tamen illi non parebant. Miror sanè, quæ audacia, hic auctor Romanos Pontifices, Regem Christianissimum, & Regiam injulitiam accuset.

Pag. 483. & 488. Sancti Ignatii vita ab Eusebio Nierembergo scripta, inquit, quædam continet, quæ in processu canonizationis falsi convicta fuerunt; multas autem ineptias, & nihil prorsus, quod spongia non indigeat; illud prælegimus celebre ac trivium, ego vobis propitijs ero, quod S. Congregatio Rituum, non modo non approbavit, sed omnino rejecit ut falsum: hæc non solum in sanctum injuria, verum etiam in S. Congregationem, quæ licet dictum illud non approbarit, non tamen, ut ait Baro, ut falsum rejecit, aut falsi convicit: nullus profectò Hæreticus in S. Cœlites in veredundis grassatur. P. Joannem Rho ibidem carpit, ejusque librorum censuram summum in Societate beneficium fuisse, asserit; ex quo satis insinuat, plerumque Jesuitis timendum fuisse à Constantino & Castaldo: provoco ad Doctorem oculos & judicium, non nihil fortè acrioris styli libris P. Joannis Rho deprehensum & castigatum, quod enim ad susceptum argumentum & S. Ignatii defensionem pertinet, nihil prorsus in iis desideres, cum rem omnino confecerit. Subnequit demum, Jesuitarum aures falsis & absurdis assuevisse; ita est Baro, cum tua scilicet commenta auribus excipimus.

Pag. 484. 485. 487. In libro Ludovici Syderei, sub ejus nomine, P. Vincentium Caraffam, Præpositum Generalem Societatis agnoscit, multa erro-

pertinet, utrùm de prædictis officiis aliter absque
injustitia disponere non possint.

pag. 503. Jesuitæ, inquit, novitatum præ cæteris omnibus sunt amantissimi, & nubem illorum à se adposse dici, qui sua temeritate & novitatum lenocinio in laqueos errorum sese induxerunt; mera calumnia, auctores errores appellare, & librorum loca designare debebat; at si Jesuitæ novitatibus student, cur afferit, pag. 520. Bellarminum ex aliorum laboribus suos tomos construxisse, Cajetanum præsertim, Turrescremata? &c. cur, pag. 521. fugillat Cardinalem de Lugo, ac dicit, Theologos Societatis omnia sua ab aliis auctoribus, antiquis videlicet, corasse? Nunquid hæc repugnantia non sunt? deinde quàm inverecundè de utroque Cardinali, dereliteraria, inò de ipsâ Ecclesiâ bene merito.

pag. 505. Dicit, Jesuitas invidere Dominicanis; vix sane crediderim, nimirum Baroni, aliisque Baroni similibus; in quo enim? & verò, quod ad commemorata officia spectat, rei certus, constanter juro.

*Apag. 506. ad pag. 522. Societatem ejusque homines
omnis generis & res ab iis præclare gestas mirum in
modum elevat & deprimat; suos verò tollit ad astra;
istud gratulor; illud verò æquanimitè fero; quam-
vis tritum illud accerere possem, an oculus tuus ne-
quam est, quia ego bonus sum.*

Pag. verò 505. Doctissimum quemque Jesuitarum ab uno Combesio infinitis partibus superari non invenies facile, qui tuo judicio stent, nisi conduxeris.

Pag. 506. Bibliotheca, inquit, *Possevini* à *Ciacconio* compolita fuit, crassissimum mendacium fuit; liber à publicis censoribus recognitus fuit, vivente *Ciacconio*, qui plagium illud minimè tulissent; responfionem *Bellarmini* ad *Regem Angliæ* vitiofam vocat: mirum, quantum *Bellarminus* odisti, *Vincenti Baro*: quamobrem verò? quia noster est.

pag. 508. Confessarios Principum & Regum hujus temporis corripit; quia res, inquit, ad regulas Evangelii non exigunt; hoc telum Annatum præfertim ferit, quum fortè odisti, Baro, qui primum de scientia media, & contra novatores fœderatos optimè deinde scripsit: sed viderint Imperatores, Reges, Principes, quàm parùm honorificè de his cucullatus iste loquatur.

pag. 514. Libros hæreticorum, quo ad humanas disciplinas, libris Jesuitarum anteposit, non tantum numero & mole, verum etiam eruditionis & scientiæ pretio; paulò verò ante dixerat, à tribus, aut quatuor Græcis, qui post captam à Turcis Constantinopolim, in Italiam se receperunt, rem literariam omnis generis majus ornamentum & incrementum accepisse, quàm à libris & scriptis, & laboribus omnium Jesuitarum. Væ miseris Jesuitis, si Baronis judicio standum esset: sed publica & notoria veritas nobis faver, nec Baronis mendacia, calumniæ, livor, odium efficiunt unquam, ut bonum Societatis nomen extinguatur: cum vel inde suspensus sit Baro, quod Hæreticorum voces usurper, adversus Jesuitas, quos etiam, *pag. 520.* eodem cum Wëndrockio scommatum & sarcasimorum genere ludit.

Pag. 536. Ecclesia Romana, inquit, non potest magis dissentire à Schola Thomistica, quam à seipsa divelli: audax profectò dictum, imò erroneum & hæreticum.

Page-

Pag. 539. Nunquam, inquit, decora Ordinis Dominici Societas aequabit; hæc flores dumtaxat & folia, ille fructus uberrimos tulit: Societatem nostram pro minima semper habebimus cum S. Patriarcha nostro Ignatio, nec unquam illam aliis Ordinibus æquiparandam esse ducebimus, ne dum sanctissimo Prædicatorum Ordini; quod autem illa flores tantum & folia, nullos tamen fructus hucusque tulerit, dare non possumus, quia constitutiones Apostolicæ aptè refragantur. Paulus III. in Bulla quæ incipit, *Cum inter cunctas*, hæc habet, attendentes ad fructus uberes, quos in domo Domini hæcenus produxistis. Idem in Bulla, quæ incipit, *Licet debitum*, hæc dicit de Societate, *velut ager fertilis in Domino multiplices atque uberes fructus animarum ad summum Regis laudem & fidei incrementum attulit*. Julius III. in Bulla, quæ incipit, *Exposuit debitum*, testatur, *spiritualem animarum fructum ex Societate crescere*. Paulus IV. in Bulla, quæ incipit, *Ersi ex debito*, ita loquitur, *attendentes quantum in Ecclesia Dei hæcenus fructum Societas attulerit*. Pius V. ita Bullam unam incipit, *Innumerabiles fructus, quos benedictente Domino Christiano orbi Societas Iesu, &c. hæcenus attulit*; Alteram verò in hunc modum, *Dum indefessa considerationis intuitu persequimur, quantam Reip. Christiana utilitatem attulerint dilecti filii Societatis Iesu*. Ommitto alias Romanorum Pontificum amplissimas reificationes, ut Gregorii XIII. qui Jesuitas *fructiferos palmites in vinea Domini vocat, qui uberrimum fructum attulerunt*. Fructuosam item illorum operam; item mirificos in agro Domini fructus ab ea religione tantopere utiles productos. Item Gregorii XIV. qui in Bulla, quæ incipit, *Ecclesia Catholica*, hæc habet illius, de Societate loquitur, *vel turbationem ad commune Ecclesie damnum, vel pacem & integritatem ad ejusdem utilitatem maxime pertinere putamus*. Addi potest hæc insignis commendatio, qua singularem Bullam Paulus V. in hunc modum incipit, *Quantum Religio Societatis Iesu, in Ecclesia, ad fidei pietatis & religionis augmentum, profecerit, & in dies magis proficiat, nos ipsi scimus, & Christiana Resp. novit universa*. Ommitto innumera ferè diplomata Apostolica in quibus Romani Pontifices eadem testantur, etiam hodiernum, ut videre est in recentibus literis Apostolicis ab Alexandro VII. ad Serenissimam Remp. Venetam, pro restitutione Jesuitarum scriptis. Unus tamen Baro & novatores secus sentiunt, & flores tantum non fructus, Societatem tulisse omni asseveratione affirmant, sed nullius aut dubiæ fidei hominibus nulla debetur fides.

Pag. 545. Theophilus, inquit, Doctorem & Academicum suffragia dolo captavit, & contra Rom. Ecclesiam sollicitavit; vellem, diceret, quo dolo; eadem suffragia postea edidit, nemine ex iis refragante: deinde quid quæso in his contra Remp. Romanam? denique nunquid liber prior censuræ ac notæ subductus, per decretum sanctæ Congregationis; postquam scilicet Theophilus denunciasset, illud martyrium per pestem pro certo martyrio à se non adfuit, sed tantum probabili, quod nullo modo satis est ad publicum cultum indicendum.

Pag. 546. Addit, ejus librum, seu verius libellum de Communione pro mortuis, Arianorum & Lutheranorum hæresim sapere; testitutus tamen fuit à S. Congregatione paucis detractis, idque singulari decreto, an fortè illud in gratiam Arianorum & Lutheranorum?

Pag. 555. Nihil Calvinus, inquit, atrocius scribere potuit, quàm Theophilus, qui Romanos Pon-

tifices & Ecclesiam conspurcavit: dictum profectò gravissima nota dignum, vix ipsi Calvino condonandum.

Pag. 544. usque ad finem, refert ea, quæ Thomæ Hurtado contra Theophilum scripserat in libro à S. Congregatione confixo; unde temerè addit, pag. 568. doctrinam Hurtado in dicto libro contentam à S. Congregatione non modò approbatam, sed pro sui receptam; cur ergo illam damnavit?

Pag. 576. Carpi P. Joan. Ant. Velsq. eo quod paucis laudibus Theophilum obiter ornaverit: Baronis stomachus nihil mite, vel humanum conquirere potest.

Pag. 577. Theophili doctrina, inquit, de Martyrio per pestem, eo sine ab eo inventa; & publicata fuit, ut Societatis suæ Martyres multiplicaret. Quid temerè iudicas fratrem tuum Vincenti Baro? quæ verò Societati desint iniquemagno numero, qui pro fide & religione sanguinem fuderint, ut ipse Pius V. testatur his verbis, ex Bulla, quæ incipit, *Cam indefessa*, excerptis, ac eorum aliquos ita Domini amor perstrinxerit, ut etiam proprii sanguinis prodigi martyrio voluntario se supposuerint. Sed in re notoria, diutius hæcendum non est: imò vel ex hac Baronis, falsæ licet conjectura, manifestè sequitur, multos ex nostris eo charitatis ardore flagrare, ut pestifera lue correptis ultro adfuit; quare laudare potius charitatem nostrorum, quàm falsò putatam eorumdem ambitionem capere debuerat, parum abest, quin aliquid saltem inuam quod ad res majores Britannia pertinet, sed abstinere, charitatis ergo. Alia quàm plurima his similia à me ommissa sunt, cum eadem hic auctor pluries repetat; unum tantum subnecto à me observatum, Baronem scilicet in multis capitibus, cum novatoribus convenire, quæ breviter indico.

1. In stylo, qui licet inæqualis sit, ædemidem tamen floride & eleganter, non ulto quidem, sed vi quadam fluere videtur, & hæc omnium ferè Hæreticorum singularis laus est. Quid enim Calvisio elegantius, Melanchtone latinus? &c.

2. Quinque propositionibus ab Innocentio X. & Alexandro VII. damnatis sensum Catholicum attribuit.

3. Præ se ac suis reliquos omnes nihil ducit.

4. SS. Augustinum & Thomam semper habet in ore, sæpe attestatus, doctrinam suam damnari non posse, nisi Augustinus dampnetur, hanc autem damnari nequit, cum doctrina Augustini Ecclesie doctrina sit.

5. Omnia gesta negat, si Jesuitis favent, quantumlibet vera & si favent suis, adfuit omnia ficta & falsa.

6. Depravat auctorum loca, & falsa iis asfingit.

7. Declamat, plenis buccis, contra miseros Calvisistas, riderque passim Elcobar, cum suis 4. Animilibus, & 24. Senioribus.

8. Jesuitas convitiis & probis cumulat, multas attexit fabulas, quibus eos ridiculos, seu ridendos præbeat, asfingit crimina, exaggerat illorum opiniones, infimulat Pelagianismi, congerit denique, quidquid Hæretici, vel Politici, vel Æmuli contra illos antefcripserunt.

9. Defendit Nolanum, Reginaldum, aliosque suspectos, & Combessium, & quosdam alios ejusdem generis miris laudibus prosequitur.

10. Externuat auctoritatem Sedis Apostolicæ & Ecclesie, atque, non posse ab ea desiniri quæstiones disputatas,

... et Neopallus

PITHANOPH. Justum aliud volumen mihi superfluum esse videtur, cum Baronis dictoria eo ipso
N satis

N

casig

latis refellantur, quo exponuntur; accedit, quod pauca illa, quæ idem idem iis subnectis, inclinatam jam per se Baronis causam omnino prouunt. Sed finem ponamus huic congressui, qui jam longius, quam par esset, excurrit.

ANTIM. Proximum citius expediemus, in quo illud opusculum discutiemus, quod à R. P. M. Ant. marinariorum de opinione probabili ante duos annos, non sine singulari eruditionis & urbanitatis elogio, compositum, & in lucem editum est; neque illud totum & integrum, cum in multis nobis consentiat; sed pauca dumtaxat, quæ pro scholarum licentia doctissimus auctor æqui bonique consulit, à nobis discuti & refutari: interea libellum legere poteris, ut deinde paratior aduenias.

PITHANOPH. Faciam, ut jubes; vale Antime, quam primum adero; cum ab aliis curis hoc tempore liber sim.

ANTIM. Tu quoque vale Pithanophile; illud præ cæteris inuideo tibi, quod ab aliis curis sis liber. Vale carum caput.

DIALOGUS VII.

De Opinione Probabili.

In quo nonnulla ex Opusculo R. P. M. Ant. Marinariorum de Opinione probabili refutantur.

1. PITHANOPH. **P**arum certe absuit, Antime, quin centies libellum istum de opinione probabili à R. P. M. Marinariorum scriptum & publicatum abjecerim; ita enim mihi obscurus visus est, & metaphysicis tritis, seu spinis horridus, ut mihi non semel caput fatigavit: & verò nihil in eo perspicuum & limpide invenio, præter luculentas D. Fagnani laudes, liberali manu, & stylo passim asperfas.

ANTIM. Fuit alius, qui tecum idem sentiret, ut mihi aliquando significavit; cui reponere nihil potui, eo scilicet tempore, quo libellum minimè legeram; at modo legi, & nisi fallor, satis attento animo; illas tamen tenebras in eo non invenio, quæ tibi creant molestiam; est quidem ratiocinii modus omnino metaphysicus, seu scholasticus, ut vocant; hoc tamen non fecit, quin à me probè intelligeretur, & auctoris mentem assequutus fuero; immo universa doctrina hoc libello contenta, ad pauca facile reduci potest, licet mihi nullo modo probentur. Et ut à primo capite initium ducam, unum statuit, quod tamen manifestè falsum esse, constat; vult enim, proposito aliquo objecto probabili, cum motivis sufficientibus ad assensum probabilem, nimirum citra certitudinem, intellectum moveri ab iisdem, ac determinari, non verò à voluntate; quod reverà falsissimum est; nam rapitur tantum, id est, determinatur intellectus ab objecto evidenti & certo; secus ab obscuro, seu proposito circa evidentiam; unde ab alio determinari, necesse est, quia potentia libera non est; sed non ab alio, quam à voluntate.

PITHANOPH. Voluntas non fertur in incognitum; prius igitur intellectus attingit objectum, quam voluntas.

2. ANTIM. Prius, per metam, ut vocant apprehensionem, seu nudam representationem, concedo;

prius per assensum & iudicium de illius veritate, nego.

3. PITHANOPH. Ut prudenter intellectus assentiar, motivum sufficiens repræsentari debet, ac proinde iudicari sufficiens, nimirum grave & rationabile, ab eodem intellectu: igitur hoc saltem iudicium præit & præcedit actum voluntatis; sed inde sufficienter intellectus ad assensum determinatur.

4. ANTIM. Si est evidens ac certum, motivum illud esse sufficiens ad prudentem assensum, quantumvis probabilem, uti nos in nostra sententia exigimus, certam enim dumtaxat ad proximam probabilitatem admittimus, intellectus citra determinationem voluntatis determinatur, ad iudicandum dictum motivum esse grave, rationabile, & sufficiens ad prudentem assensum; remanet tamen adhuc indeterminatus, quo ad iudicium de veritate objecti, licet determinatus sit ad iudicium de probabilitate; igitur ad iudicium illud de veritate objecti ab alio quam ab objecto determinari debet; igitur à voluntate sola, quæ tamen nullo modo fertur in incognitum, ut patet; si verò est tantum obscura & incerta probabilitas, ac proinde intellectus ad primum illud iudicium de probabilitate non determinetur à motivo, in hoc casu, etiam à voluntate determinatur ad iudicium probabile de ipsa probabilitate; semper tamen ad primum aliquod iudicium veniendum est, ad quod ab aliquo objecto intellectus determinetur; nam in hoc casu, certum erit, iudicium illud de probabilitate esse probabile; præmissis autem primo illo iudicio certo, voluntas potest, si velit, determinare intellectum ad iudicium illud probabile de ipsa probabilitate, ac deinde ad iudicium probabile de veritate objecti; in his, ne minima quidem difficultatis mica est.

5. PITHANOPH. Ut voluntas sine aliquo motivo agere non potest, quod reverà differt à motivo intellectus, ita hic sine motivo agere nequit: igitur nec determinari à voluntate, si absit omne motivum, saltem apparens, ut accidit in iudiciis erroneis; igitur si motivum adest, cur alia determinatione voluntatis opus est.

6. ANTIM. Rectè dicis, intellectum agere non posse absque aliquo motivo, saltem apparenti, sed si non obitante motivo, ipsum objectum obscurum manet, motivum propositum intellectum non rapit, nec determinat; sicuti objectum propositum voluntati sub ratione boni finiti, non determinat voluntatem; hoc autem inter utramque potentiam discrimen intercedit, quod voluntas proposito objecto non sapiente, seu necessario, sed tantum sufficiente seipsam determinare potest, ut illi adhæreat; quia est potentia libera; secus tamen intellectus, qui non est potentia libera; ac proinde proposito licet motivo illo sufficiente, ut vocare soleo, non tamen necessario, seu sapiente potentiam, à seipso determinari non potest, nec ullo modo assentiri, nisi à voluntate determinetur.

PITHANOPH. At si motivum est, movet, si movet, determinat; cum idem & movere, ac determinare.

7. ANT. Toto cælo erras; alioquin voluntas à motivo determinaretur, nec seipsam determinaret, ac proinde libera non esset, quod hæreticum dictum est. Motivum igitur ideo movere dicitur, quia tale repræsentatur, aut iudicatur, ut voluntas circa objectum tali motivo vestitum tanquam circa bonum agere possit aut intellectus, tanquam circa verum; ita tamen, ut bonum illud sub ratione boni finiti repræsentetur, id est, non sub ratione puri boni, sed cum aliqua ratione mali conjunctum; & per hoc iudicium, ut vocant, indiffe-